

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

126

Vragen van het lid **Bashir** (SP) aan de Staatssecretaris van Financiën over *het bericht dat de Belastingdienst cijfers heeft gemanipuleerd over het aantal boekenonderzoeken* (Ingezonden 25 september 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Wiebes** (Financiën) (ontvangen 1 oktober 2014)

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat de Belastingdienst cijfers over het aantal boekenonderzoeken heeft gemanipuleerd?¹ Hoelang bent u van de eventuele manipulatie op de hoogte?

Hoeveel van de elfduizend extra beloofde boekenonderzoeken hebben daadwerkelijk plaatsgevonden?

Acht u het uitgesloten dat er cijfers zijn gemanipuleerd door de Belastingdienst? Kunt u uw antwoord toelichten?

Bent u het eens met professor Flip de Kam dat hier sprake is van een misleiding van de Tweede Kamer wanneer bijvoorbeeld voorlichtingsbezoeken worden gepresenteerd als boekenonderzoeken?

Valt na te gaan hoeveel en door wie voorlichtingsbezoeken in het systeem achteraf zijn gewijzigd in boekenonderzoeken?

Gaat u de uitingen van de klokkenluiders onderzoeken? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1, 2, 4, 5, 6 en 8

Bij de Regeling van Werkzaamheden van donderdag 25 september 2014 heeft uw Kamer mij verzocht om een brief met een reactie op de uitzending van Zembla later dezelfde avond. Gelijk met mijn antwoorden op deze vragen heb ik voldaan aan het verzoek van de Tweede Kamer om een brief te zenden. In mijn brief ben ik onder andere ingegaan op de opmerkingen die in Zembla zijn gemaakt over de boekenonderzoeken door de Belastingdienst. Ook heb ik de rapportage van de Auditdienst Rijk (hierna: ADR) die op verzoek van de Belastingdienst in 2013 heeft meegekeken bij de registratie van boekenonderzoeken met mijn brief meegezonden. In mijn brief heb ik het rapport nader toegelicht.

Het onderzoek geeft geen aanleiding te veronderstellen dat er, zoals in de uitzending werd gesuggereerd, gemanipuleerd wordt met de registratie van

¹ <http://zembla.incontxt.nl/seizoenen/2014/afleveringen/25-09-2014/belastingambtenaren-belastingdienst-liegt-over-controles>

de onderzoeken. Overigens is manipulatie in individuele gevallen nooit uit te sluiten. Mocht dit zijn voorgekomen dan keur ik dit af.

Vraag 3

Aan welke eisen moet een boekenonderzoek voldoen om zo te mogen worden genoemd? Is bij alle boekenonderzoeken aan deze eisen voldaan?

Antwoord 3

De Belastingdienst gebruikt als definitie van boekenonderzoeken: alle contacten met belastingplichtigen waarbij de administratie wordt getoetst aan werkelijkheid of norm. Het moet hierbij gaan om een boekenonderzoek op het adres van de ondernemer of zijn vertegenwoordiger (het zogenoemde «toezicht buiten»). Zoals ik in mijn brief aangeef heeft de ADR de registratie van de boekenonderzoeken onderzocht. In 18 van de onderzochte dossiers bleek niet voldaan te zijn aan de definitie. Bijvoorbeeld omdat er geen buiten onderzoek was geweest, omdat bijvoorbeeld de betreffende belastingplichtigen naar het Belastingkantoor waren gekomen met bewijsstukken. Deze zijn uit het systeem verwijderd. Daarnaast heeft de Belastingdienst vervolgens ook uit de rest van het systeem boekenonderzoeken verwijderd met dezelfde kenmerken als de dossiers die de ADR aantrof.

Vraag 7

Hoeveel voorlichtingsbezoeken hebben er jaarlijks in de periode 2005 t/m 2013 plaatsgevonden? Kloppen de eerder gepresenteerde cijfers zoals die in het debat op 20 november 2013 over de Belastingdienst aan de orde zijn geweest?

Antwoord 7

De Belastingdienst verstrekt voorlichting aan belastingplichtige ondernemers middels korte bedrijfsbezoeken, gericht op het beoordelen van de opzet van de administratie, om te bevorderen dat ondernemingen voldoen aan hun aangifte- en betalingsverplichtingen. Het gaat hierbij om bedrijfsgesprekken en startersbezoeken. Deze bezoeken zijn in rapportages aan uw Kamer over de jaren 2005 tot en met 2007 vermeld onder de noemer «bedrijfsbezoek»² en over de jaren 2008 tot en met 2013 vermeld onder de noemer «bedrijfs- en actualiteitsbezoeken»³ en weergegeven in onderstaande tabel:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bedrijfsbezoeken	19.000	20.000	31.600						
Bedrijfs- en actualiteitsbezoeken				43.200	71.800	61.000	59.400	52.300	44.500

Ik zie geen aanleiding om te veronderstellen dat de cijfers uit de 12^e halfjaarsrapportage, die voor het debat van 20 november 2013 geagendeerd stonden, onjuist zijn.

Vraag 9

Wat zeggen volgens u de beweringen van klokkenluiders over uw verantwoordelijkheid voor de Belastingdienst?

Antwoord 9

De uitspraken van de medewerkers waren tweeledig. Een deel van de medewerkers voelen zich onvoldoende gehoord in de organisatie. Een ander deel richtte zich rechtstreeks tot de politiek, omdat zij vinden dat het aan de politiek is de dienst voldoende toe te rusten.

Zoals ik in de brief, waar ik hierboven naar verwijs, heb moeten constateren is dat de sfeer van openheid niet voor elke medewerker in orde is. De vraag is overigens of dit in een organisatie als de Belastingdienst met een omvang van circa 28.000 medewerkers wel voor iedereen haalbaar is. Dit laat onverlet dat er alles aan gedaan moet worden om deze sfeer van openheid meer dan maximaal na te streven. In het verbeterprogramma voor de Belastingdienst heb ik mede daarom aangegeven dat meer gedaan moet worden om

² Kamerstuk 31 200 IXB, nr. 19

³ Kamerstuk 33 000 IXB, nr. 24 en Kamerstuk 31 066, nr. 198

medewerkers op een laagdrempelige en veilige manier kwetsbaarheden te laten melden.⁴ Mijn indruk is dat de medewerkers geen blad voor de mond nemen als het gaat om aandachtspunten voor de aansturing van de organisatie. Uiteindelijk moeten medewerkers het gevoel hebben dat zij hun zorgen kunnen uiten in de organisatie en niet via een televisieprogramma. Daarnaast ligt er een forse taak voor het kabinet en uw Kamer om door middel van het vereenvoudigen van wet- en regelgeving ook de uitvoerbaarheid te verbeteren. Eenvoudiger regelgeving draagt immers ook bij aan een betere handhavingsregie. Daartoe ben ik ook met mijn brief «Keuzes voor een beter Belastingstelsel» gekomen.

Vraag 10

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór maandag 29 september 2014 om 12.00 uur?

Antwoord 10

De antwoorden zijn maandag 29 september 2014 beantwoord.

⁴ Kamerstuk 31 066, nr. 201